

2023-12-14

Eva Somero Sörensen

Diarienummer: MIUN 2023/xxxx

Mittuniversitetets riskanalys 2024

Enligt förordningen för intern styrning och
kontroll (FISK, 2007/603)
Inklusive uppföljning av riskanalys 2023

Innehållsförteckning

Mittuniversitetets riskanalys 2024.....	1
Enligt förordningen för intern styrning och kontroll (FISK, 2007/603) Inklusive uppföljning av riskanalys 2023.....	1
1 Bakgrund	<u>23</u>
2 Riskanalys 2024	<u>23</u>
2.1 Kompetensförsörjning	<u>34</u>
2.2 Informations- och IT-säkerhet	<u>45</u>
2.3 Upphandling	<u>56</u>
2.4 Kvalitet	<u>67</u>
2.5 Ekonomiskt utrymme	<u>78</u>
2.6 Genomföra utbildnings- och forskningsuppdraget i enlighet med den akademiska friheten	<u>89</u>
3 Uppföljning riskanalys 2023	<u>940</u>

1 Bakgrund

Förordning om intern styrning och kontroll (2007:603), FISK, innebär att Mittuniversitet, ska upprätta en riskanalys, utarbeta åtgärder samt systematiskt och regelbundet följa upp och dokumentera arbetet med intern styrning och kontroll. Intern styrning och kontroll är ett verktyg för att bidra till väl avvägda prioriteringar, att verksamheten bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Universitetets arbete med intern styrning och kontroll utgår från universitetsstyrelsen och granskas fortlöpande av Riksrevisionen och av universitetets internrevision.

Riskanalysarbetet syftar till att identifiera och bedöma väsentliga risker som utgör ett reellt hot mot Mittuniversitetets förmåga att utföra sitt uppdrag. Riskanalysen ska beakta såväl externa och interna faktorer som på olika sätt kan äventyra verksamheten.

2 Riskanalys 2024

Inför 2024 har riskanalyser genomförts på avdelnings-, institutions-, fakultets- och förvaltningsnivå för att identifiera väsentliga risker utifrån krav i myndighetsförordning samt andra externa krav (ex. högskolelag och förordning), i samband med verksamhetsplaneringsarbetet. Risken för oegentligheter har beaktats. Övergripande riskanalys har skett i Mittuniversitetets ledningsråd den 17 november. Identifierade risker har grupperats till olika riskområden. De underliggande riskanalyserna hanteras inom respektive organisatorisk enhet.

Som en del av den övergripande riskanalysen görs en bedömning om föregående års risker kvarstår och om riskvärdet för dessa i så fall förändrats. En sammanfattande uppföljning av 2023 års riskanalys återfinns i avsnitt 3 *Uppföljning riskanalys 2023*.

Genomförda riskanalyser och uppföljning av tidigare riskanalyser har resulterat i sex riskområden enligt FISK 2024.

- Kompetensförsörjning
- Informations- och IT-säkerhet

- Upphandling
- Kvalitet
- Ekonomiskt utrymme
- Genomföra utbildnings- och forskningsuppdraget i enlighet med den akademiska friheten

2.1 Kompetensförsörjning

Tabell 1 Risker och orsaker kopplade till riskområdet kompetensförsörjning samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Svårigheter att upprätthålla kvalitet och kontinuitet	Svårigheter rekrytera akademisk personal inom <u>vissa</u> ämnen Svårigheter att kompetensförsörja inom IT-området.	S 3, K 2

Åtgärder och övergripande ansvar

- Återkommande dialog mellan dekan och prefekter vad gäller meritering och rekrytering.
Ansvariga dekaner och prefekter.
- Aktiv internationell rekrytering.
Ansvariga dekaner och prefekter.
- Utöka internationella kursutbudet för att möjliggöra ökat utbyte med partneruniversitet
Ansvariga dekaner och prefekter
- Se över möjligheter för interna karriärvägar, utvecklingsmöjligheter och kompetensöverföring inom IT-området.
Ansvarig INFRA-chef

2.2 Informations- och IT-säkerhet

Tabell 2 Risker och orsaker kopplade till riskområdet informations- och IT-säkerhet samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Informations- och dataförlust	Information sprids och hanteras på ett felaktigt sätt	S 3, K 3
Förtroenderisk	Cyberattacker	
Ekonomisk förlust	MSB:s nya föreskrifter för informationssäkerhet, IT-säkerhet och incidenthantering är inte implementerad fullt ut Medarbetarna saknar till viss del kunskap om hur man ska agera och hantera information	

Åtgärder och övergripande ansvar

- Införande av kvarvarande föreskrifter från MSB gällande informationssäkerhet, IT-säkerhet och incidenthantering.
Ansvarig INFRA-chef.
- Fortsatt utbildning och stöd till medarbetare och systemförvaltarorganisation.
Ansvarig INFRA-chef

2.3 Upphandling

Tabell 3 Risker och orsaker kopplade till riskområdet upphandling samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Upphandlingar sker inte enligt gällande rätt	Avsaknad av stödsystem Medarbetarna saknar till viss del kunskap om hur man ska upphandla Stöd behöver förbättras i form av strategier, policys, regler, riktlinjer, besluts- och delegationsordning samt interna kontroller för att underlätta för medarbetarna att göra rätt.	S 4, K 2

Åtgärder och övergripande ansvar

- Utvecklingsarbete kopplat till nulägesbeskrivningen som genomfördes under 2022.
Ansvarig ULS-chef.
- Genomföra förstudie för inköpsprocess, inköpsorganisation och systemstöd för e-handel vid Mittuniversitetet.
Ansvarig ULS-chef.
- Upprätta enklare digital utbildning kopplat till upphandling.
Ansvarig ULS-chef
- Implementera av styrelsen beslutade åtgärder gärder utifrån internrevisionens granskningsrapport. .
Ansvarig ULS-chef

2.4 Kvalitet

Tabell 4 Risker och orsaker kopplade till riskområdet kvalitet samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Studenter kan inte slutföra sina utbildningar	För få VFU-platser.	S 4, K 3

Åtgärder och övergripande ansvar

- Samverkan med regioner och kommuner gällande VFU-platser inom framförallt sjuksköterskeutbildning.
Ansvariga prefekt HOV, PSO och UTV (alla professionsutbildningarna)
- Uppföljning av avtal där VFU-platser definieras.
Ansvariga prefekt HOV, PSO och UTV (alla professionsutbildningarna)
- Uppföljning av tjänsten klinisk adjunkt som inrättats för att bland annat stötta handledning i samband med VFU.
Dekan för HUV och prefekt för institutionen för hälsovetenskaper (HOV)

2.5 Ekonomiskt utrymme

Tabell 5 Risker och orsaker kopplade till riskområdet ekonomiskt utrymme samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Minskat ekonomiskt utrymme	Minskade anslag och minskat takbelopp Högre konkurrens om forskningsfinansiärerna får ändrade uppdrag och konkurrensen ökar Inflation Hyreshöjningar	S 4, K 3

Åtgärder och övergripande ansvar

- Följa hur myndighetskapital inom forskning nyttjas.
Ansvariga fakultetsnämnder, dekaner
- Arbeta med att bredda antal finansiärer samt fortsatt satsning på gästprofessors- och meriteringsprogram för att bidra med kompetenser för att erhålla medel.
Ansvariga: dekaner och fakultetsnämnder
- Översyn av lokalbehov i samband med fortsatta arbetet med framtidens campus i syfte att minska lokalkostnaderna.
Ansvarig: Dekaner och förvaltningschef
- Kommunikation med utbildningsdepartementet om vikten av ökade forskningsanslag.
Ansvarig: Rektor, universitetsledning
- Dialog med politiker på kommunal-, regional- och riksdagsnivå samt näringslivsrepresentanter i syfte att öka förståelsen för vikten av ökade forskningsanslag.
Ansvarig: Rektor, universitetsledning

- Informationsaktiviteter tillsammans med de övriga fem yngre universiteten.

Ansvarig: Rektor, universitetsledning

2.6 Genomföra utbildnings- och forskningsuppdraget i enlighet med den akademiska friheten

Tabell 6 Risker och orsaker kopplade till riskområdet hot och säkerhet samt värdering inför 2024

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2024
Hot mot säkerhet för forskare och lärare att genomföra utbildnings- och forskningsuppdraget i enlighet med den akademiska friheten	Fysiska och digitala hot riskerar att verksamheten inte kan bedrivas och uppdraget inte genomföras Ökat hot, såväl fysiskt som digitalt, riskerar att begränsa mångfald, kritisk diskussion och öppenhet Ökad styrning av vilka forskningsområden som ska prioriteras och att kortsiktiga resultat får företräde framför den fria forskningen.	S 3, K 3

- Utveckla krisorganisationen för att säkerställa att god krisberedskap finns inom Mittuniversitetet avseende säkerheten för forskare och lärare relaterade till omvärlden.
Ansvariga rektor, universitetsledningen, säkerhetschef.
- *Dialog med utbildningsdepartementet avseende vikten av fria forskningsmedel för att trygga demokratin och den akademiska friheten.*

3 Uppföljning riskanalys 2023

Arbete med de identifierade riskområdena pågår löpande under året och uppföljning av åtgärderna görs fortlöpande på verksamhetsdialoger på olika nivåer samt i ledningsrådet utifrån iakttagelser. En statusrapport presenteras för universitetsstyrelsen i maj samt december i och med beslut om ny riskanalys. Vid sidan av statusrapporten informeras universitetsstyrelsen om vidtagna åtgärder utifrån ett väsentlighets- och avvikelseperspektiv. Vid februari- och septembermötet informerades universitetsstyrelsen om informationssäkerhetsarbetet och i maj om arbetet inom upphandling.

3.1 Kompetensförsörjning

Tabell 7 Risker och orsaker kopplade till riskområdet kompetensförsörjning samt värdering

Risk	På grund av (orsak)	2021	2022	Maj 2022	Maj 2023
Svårigheter att upprätthålla kvalitet och kontinuitet	Svårigheter rekrytera akademisk personal inom <u>vissa</u> ämnen Svårigheter att kompetensförsörja inom IT-området	S 2, K 3	S 2, K 3	S 2, K 3	S 2, K3

3.1.1 Åtgärder och övergripande ansvar

- Återkommande dialog mellan dekan och prefekter vad gäller **meritering och rekrytering** (Ansvariga dekaner och prefekter) –
Pågår enligt plan

Det långsiktiga arbetet pågår löpande och vid verksamhetsdialoger som genomförs med institutionerna (vår och höst) diskuteras kompetensförsörjningsbehov och utmaningar.

Inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier (NMT) har meriteringsprogram och ett gästprofessorsprogram initierats. Institutionernas engagemang och nyttjande av programmen följs upp i verksamhetsdialogerna och dekanens ledningsgrupp.

Inom fakulteten för humanvetenskap (HUV) förs dialog om specifika sakfrågor (rekryteringar, administrativt stöd och processer) med enskilda prefekter men även med dekanens ledningsgrupp.

- **Aktiv internationell rekrytering** (Ansvariga dekaner och prefekter)
– *Pågår enligt plan*

Arbete pågår utifrån bland annat handlingsplanen för internationalisering (MIUN 2020/2363) och projektet Öka attraktiviteten för Mittuniversitetet (MIUN 2020/159). Det handlar bland annat om utvecklingsarbeten kopplat till hur lärosätet möter medarbetare som (initialt åtminstone) inte är svensktalande vilket inkluderar översättning av information och relevanta dokument till engelska. Detta för att säkra likvärdiga förutsättningar att delta i arbetet. I ledningsrådet har även behovet av utbildning i svenska för utländska medarbetare lyftes. Utbildning kommer att erbjudas från förvaltningen under 2024.

Fakulteten för naturvetenskap, teknik och mediers (NMT) utlysning av medel för strategisk rekrytering bidrar till att främja internationell rekrytering och fakultetsnämnden har fakultetsnämnden har infört program för rekrytering av internationella gästprofessorer. I programmet ingår även medel för meritering och mobilitet av yngre medarbetare.

Inom fakulteten för humanvetenskap (HUV) har fakultetsnämnden avsatt medel för ett pilotprojekt att anta internationella förvaltningsdoktorander. En rekrytering av handläggare på kansliet är under tillsättning, personen ska bland annat vara prefekterna behjälpliga i administrativa frågor vid internationell rekrytering.

- **Se över möjligheter för interna karriärvägar, utvecklingsmöjligheter och kompetensöverföring inom IT-området** (Ansvarig INFRA-chef) – *Pågår enligt plan*

Kompetensförsörjning genom utbildning, arbetsledning och externa samarbeten pågår. Ett mer strukturerat arbete har påbörjats hösten 2023.

3.1.2 Summering inför 2024

Kompetensförsörjning är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete. Riskområdet kvarstår därmed inför 2024.

Observera att innevarande risker i riskområdet har omdefinierats under åren vilket gör att riskvärderingen mellan åren inte är helt jämförbara.

3.2 Informations- och IT-säkerhet

Tabell 8 Risker och orsaker kopplade till riskområdet informationssäkerhet samt värdering

Risk	På grund av (orsak)	2021	2022	Inför 2023	Maj 2023
Informations- och dataförlust	Information sprids och hanteras på ett felaktigt sätt	S 2, K 2	S 3, K 3	S 3, K 3	S 3, K 3
Förtroenderisk	Cyberattacker				
Ekonomisk förlust	MSB:s nya föreskrifter för informationssäkerhet, IT-säkerhet och incidenthantering är inte implementerad fullt ut				
	Medarbetarna saknar till viss del kunskap om hur man ska agera och hantera information				

3.2.1 Åtgärder och övergripande ansvar

- **Införande av kvarvarande föreskrifter från MSB gällande informationssäkerhet, IT-säkerhet och incidenthantering**
(Ansvarig INFRA-chef) – *Pågår enligt plan*

Mittuniversitetets beslutade Policy för informationssäkerhet sammanfattar övergripande mål och principer för Mittuniversitetets arbete med informationssäkerhet. Policyn följer Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter MSBFS 2020:6–7.

Arbete med implementering av kvarvarande föreskrifterna pågår enligt framtagna IT-säkerhetsplan. Stort fokus på uppgradering av incidenthantering under första delen av året.

Avrapportering till Ledningsrådet sker två gånger per år och universitetsstyrelsen en gång per år (senaste februari och september 2023). Årliga riskbedömningar ingår i systemförvaltningsmodellen. Där ingår också att kontinuitetsplaner ska tas fram. Redovisning till MSB sker genom Informationssäkerhetskollen för möjlighet till rätt planering/prioritering och jämförelse med liknande organisationer. Ny koll genomförs under 2023.

- **Fortsatt utbildning och stöd till medarbetare och systemförvaltarorganisation** (Ansvarig INFRA-chef) – *Avslutad*

Arbete pågår enligt årshjul för informationssäkerhet där utbildning kopplat till informationssäkerhet ingår. Utbildningar är uppsatta och ute på test i nytt utbildningsverktyg, InfoCaption. Utbildningarna berör såväl forskningsdata som undervisningsmaterial och information om verksamheten. Påbyggnadsutbildningar finns även kopplat till digital informationssäkerhet, operativ informationssäkerhet och cybersäkerhet.

Informationsmaterial gällande informationshantering finns upprättat som stöd till medarbetare och studenter. Information till medarbetare sker genom etablerade informationskanalerna och på medarbetarwebben finns bland annat en sida med frågor och svar.

3.2.2 Summering inför 2024

Informationssäkerhetspolicy sammanfattar övergripande mål och principer för Mittuniversitetets och arbete med implementering av kvarvarande föreskrifterna pågår enligt framtagna IT-säkerhetsplan. Ingen förändring av riskvärdet i dagsläget.

Observera att riskområdet och innevarande risker har omdefinierats under åren vilket gör att riskvärderingen mellan åren inte är helt jämförbara. Text. ändrades området till informations- och IT-säkerhet i stället för informationshantering inför 2023.

3.3 Upphandling

Tabell 9 Risker och orsaker kopplade till riskområdet upphandling samt värdering

Risk	På grund av (orsak)	2022	inför 2023	Maj 2023
Upphandlingar sker inte enligt gällande rätt	Underbemannad upphandlingsfunktion och stödsystem som krävs saknas	S 4, K 3	S 3, K 2	S4, K2

3.3.1 Åtgärder och övergripande ansvar

- **Utvecklingsarbete kopplat till nulägesbeskrivningen som genomfördes under 2022** (Ansvarig ULS-chef) – *Pågående*

- **Genomföra förstudie för inköpsprocess, inköpsorganisation och systemstöd för e-handel vid Mittuniversitetet** (Ansvarig ULS-chef)
– *Pågående*
- **Upprätta enklare digital utbildning kopplat till upphandling**
(Ansvarig ULS-chef) – *Pågående*

Under 2023 har ytterligare förändringar skett i personalgruppen inom upphandlingsfunktionen. En tjänstled medarbetare har återvänt, en vikarie avslutats och från oktober 2023 har en upphandlare beviljats tjänstledighet för att prova tjänst inom annan statlig myndighet. Ny upphandlare har rekryterats och tillträtt under oktober. Både under våren och under hösten har fokus för funktionen legat på att avsluta uppdrag hos den personal som ska lämna och överlämna till inkommande personal. Därutöver har allt fler upphandlingsuppdrag kommit in till enheten vilket ses som mycket positivt. Dock får det effekten att tiden för att arbeta med förbättringsåtgärder inom området minskat. Endast mindre förbättringsåtgärder har hunnit genomföras under 2023 men ett flertal har påbörjats. En av de åtgärder som genomförts är att avtalsmallar uppdaterats och översatts till engelska och funktionens webbsida har uppdaterats för att underlätta för medarbetarna att hitta rätt information. Dessutom har elektronisk signering av avtal införts. Bland påbörjade åtgärder kan noteras att ett systemstöd för indikativ avtalsuppföljning påbörjats. Avtalsägare ska kunna se hur mycket som köps via olika leverantörer (uppföljning av direktupphandlingsgräns och ramavtalsgränser) och om universitetet har upphandlade avtal med dessa leverantörer. Endast mindre justeringar återstår för att kunna börja använda systemstödet. Även arbetet med att ta fram utbildningsmaterial pågår och bedöms kunna färdigställas under 2023. Avslutningsvis pågår förstudien avseende inköpsprocess, inköpsorganisation och systemstöd för e-handel. Förstudien är något försenad på grund av resursbrist i projektet men bedöms kunna färdigställas senast första kvartalet 2024.

Utifrån den granskning som genomfördes av internrevisionen noterades ytterligare förbättringsområden som lagts till den befintliga utvecklingsplanen. Här kan nämnas behov av att förtydliga beskrivning av ansvar i styrdokument som policys, strategier, regler och riktlinjer samt besluts- och delegationsordning. Därutöver behöver den interna kontroller utvecklas. Flertalet av de iakttagelser som gjorts bedöms kunna åtgärdas

relativt omgående, några är avhängiga förstudien innan det kan lämnas förslag på åtgärder.

3.3.2 Summering inför 2024

Riskområdet identifierades inför 2022. Utifrån nulägesanalysen som genomfördes under 2022 samt den granskning som genomförts av internrevisorn pågår diskussioner kring fortsatt utveckling av upphandlingsfunktionen, som bland annat innebär förstudie för införande av ett e-handelssystem. Då endast ett mindre antal åtgärder färdigställts bedöms riskområdet kvarstå inför 2024.

3.4 Kvalitet

Tabell 10 Risker och orsaker kopplade till riskområdet kvalitet samt värdering

Risk	På grund av (orsak)	2022	Inför 2023	Maj 2023
Studenter kan inte slutföra sina utbildningar	För få VFU-platser.	S 3, K 4	S 4, K 3	S4, K3

3.4.1 Åtgärder och övergripande ansvar

- **Samverkan med regioner och kommuner gällande VFU-platser inom framförallt sjuksköterskeutbildning** (Ansvariga prorektor för utbildning och dekan för HUV) – *Pågående*

Den huvudsakliga förklaringen till att verksamhetsförlagda utbildningsplatser (VFU) är svårt är en långvarig och stor sjuksköterskebrist i Mittuniversitetets regionala omgivning i Jämtland/Härjedalen och Västernorrland. Detta har i sin tur gjort det mycket svårt, för att inte i vissa fall säga omöjligt, för regionerna att leva upp till redan avtalade platser. Mittuniversitetet är fullständigt beroende av kommunala och regionala parter samverkan.

Mittuniversitetet tog därför under våren 2022 initiativ till rundabordssamtal med representanter för kommuner och regioner i Jämtlands och Västernorrlands län för diskussion om VFU-platser för sjuksköterskestudenter. Samtalen resulterade i en samsyn om att ha samma, eller större, volym som idag med bibehållen hög kvalitet.

Samverkan och dialog har fortsatt och sedan början av 2023 har Mittuniversitetet, Kommunförbundet Västernorrland och Region Västernorrland för första gången ingått ett gemensamt avtal vad gäller formerna kring VFU. Nya avtal finns även sedan början av 2023 mellan Mittuniversitetet och Region Jämtland/Härjedalen.

En ny utmaning för samtliga universitet är ändringen i högskoleförordningen (1993:100) 6 kap. 17 a § och bilaga 4 gällande utbildning till sjuksköterska som ska träda i kraft för utbildning påbörjat efter juni månad 2023. I Mittuniversitetets fall innebär förändringen cirka åtta veckors ytterligare VFU.

Under de senaste åren har det varit en enorm utmaning för Mittuniversitetet att tillhandahålla tillräcklig kvantitet avtalade VFU för universitetets sjuksköterskestudenter. Att skapa än större VFU omfång i samverkan med universitetets avnämare är ett tidskrävande och stort arbete.

Mittuniversitetet har begärt anstånd hos UKÄ (2023-03-21) med att införa nya kraven först 2024-01-22 vilket sammanfaller med vårens terminsstart. I och med att VFU-avtalen precis är omförhandlade bedömer inte Mittuniversitetet att det är möjligt att genomföra de stora omläggningar av sjuksköterskeprogrammen som förordningen stadgar, inom de tidsramar som anges utan betydande risker. Dels behöver nya VFU-platser av god kvalitet utvecklas i samverkan med regionerna, dels behöver en ny utbildningsplan arbetas fram, beslutas och förankras med verksamheterna. Diskussioner förs på nationell nivå gällande tolkning av ändringen i högskoleförordningen. Mittuniversitetet har fått det anstånd som söktes från UKÄ avseende utökade krav på VFU-platser, vilket innebär att kravet kommer att få effekt från höstterminen 2024. Dialog förs med regionerna, Jämtland/Härjedalen och Västernorrland, för att säkerställa att dessa platser kommer att finnas tillgängliga för studenterna. Därutöver pågår översyn av kursplaner för att göra det möjligt att öka tiden för VFU och samtidigt hinna genomföra utbildningen i samma omfattning som tidigare men under kortare tid.

- **Uppföljning av avtal där VFU-platser definieras** (Ansvariga prorektor för utbildning och dekan för HUV) – *Pågående*

Som framgår av åtgärden ovan tecknades nya avtal i början av 2023. Avtalen följs upp årligen inom regionala samverkansgruppen (REG-sam) samt löpande i lokala samverkansgruppen (LOK-sam). Utmaningen som varit är att de som ska tillhandahålla VFU-platser lokalt inte haft möjlighet att ha så många platser som avtalen anger. Nya avtalen anger antal platser och frågan lyfts löpande på ledningsnivå med regioner och kommuner.

Förutom det nya gemensamma trepartsavtalet med Mittuniversitetet har region Västernorrland och länets kommuner anställt en gemensam administratör för VFU. Administratören kommer att ha dialog med vårdenheter och kontakten med Mittuniversitetet kommer att förenklas. Sedan tidigare finns en länsgemensam VFU-koordinator i Jämtlands län.

- **Uppföljning av tjänsten klinisk adjunkt som inrättats för att bland annat stötta handledning i samband med VFU** (Ansvariga Dekan för HUV och prefekt för institutionen för hälsovetenskaper, HOV) – *Pågående*

I region Jämtland/Härjedalen har tjänsten som klinisk adjunkt tillsatts. I Sundsvall har inga tillsättningar gjorts ännu. Där fortsätter dialogen med regionen. Rollen har tillsatts för att bland annat stötta handledning i samband med VFU.

3.4.2 Summering inför 2024

Samverkan och dialog med regioner och kommuner pågår enligt plan. Nya avtal finns på plats men en utmaning är nya krav i högskoleförordning gällande VFU.

I och med den snäva tidsramen kan det innebära att en ny utbildningsplan inte hinns antas samt att Mittuniversitetet under en period kommer att behöva kraftigt minska antalet nyantagna studenter för att på så sätt omfördela platserna för verksamhetsförlagd utbildning. Detta skulle i förlängning skada kompetensförsörjningen i hela regionen. Riskvärdet föreslås förändras så att sannolikheten höjs.

3.5 Ekonomiskt utrymme

Tabell 11 Risker och orsaker kopplade till riskområdet ekonomiskt utrymme samt värdering

Risk	På grund av (orsak)	Inför 2023	Maj 2023
Minskat ekonomiskt utrymme	Minskade anslag och minskat takbelopp Inflation Hyreshöjningar	S 4, K 3	S4, K3

3.5.1 Åtgärder och övergripande ansvar

- Följa hur myndighetskapital inom forskning nyttjas (Ansvariga fakultetsnämnder, dekaner) – *Pågående*

Uppföljning av myndighetskapitalet inom forskning görs halvårsvis vid fakultetsnämndens möten, vid verksamhetsdialogerna och vid uppföljning av centrum och forum.

För 2022 budgeterades ett underskott och ett fortsatt nyttjande av myndighetskapitalet men utfallet resulterade i överskott inom både utbildning och forskning. Trots ökade driftkostnader mot de tidigare pandemiåren låg driftkostnaderna under 2022 fortsatt på en lägre nivå än innan pandemin. Under 2022 sågs fortsatta pandemieffekter med bland annat låga resekostnader samt en fortsatt försiktighet med kostnader för tillfälliga utbildningsutbyggnader som upphör de kommande åren. Inom forskningen beräknades en ökad samfinansiering från universitet inom främst EU-projekt som blev lägre än beräknat då många nya bidrag som tillkom var från andra bidragsgivare med större kostnadstäckning.

Myndighetskapitalet (forskning och utbildning), exklusive statskapital, ökade under 2022 med årets verksamhetsutfall på 63 miljoner kronor och uppgick vid årets slut till 382 miljoner kronor.

De senaste årens ökning av myndighetskapitalet är tillfällig då universitetet fortsätter det planerade nyttjandet av myndighetskapitalet för att

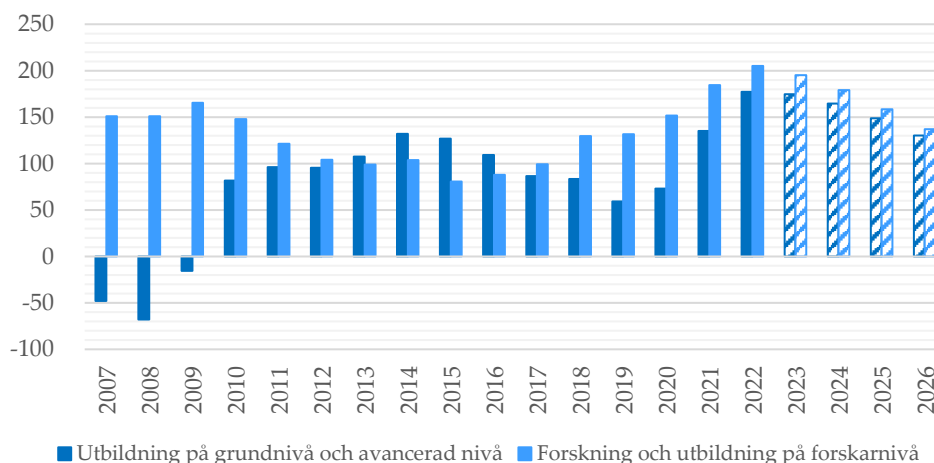
säkerställa att såväl det uppbyggda överskottet som tillkommande resurser kommer till direkt användning och nytta. De extra satsningarna som beslutats för att nyttja myndighetskapitalet och för att stärka utbildning och forskning har tillfälligt fått stå tillbaka när den ordinarie verksamheten haft extra påfrestningar och utmaningar under pandemin.

Extra fokus har nu satts in igen på åtgärder för att nyttja myndighetskapitalet. En viss försiktighet i beräknat nyttjande kan därför ses under treårsperioden och med ökade insatser bedöms minskning kunna bli något större i slutet av perioden och framåt.

Vid universitetsstyrelsens möte i september 2022 fick universitetsstyrelsen en muntlig presentation av satsningar som genomförts, pågår och/eller planeras inom respektive fakultet. Bland annat har NMT-nämnden avsatt medel för strategiska satsningar som gästprofessorsprogram, meriteringsprogram och resebidrag för internationalisering. Nämnden har även avsatt medel för utveckling av forskning inom designområde med syfte att stärka forskningsanknytningen i en redan stark utbildningsmiljö. Nämnden har medvetet sparat anslag för att överbrygga gapet mellan ERUF-perioderna.

HUV-nämnden och gjort flera stora satsningar vilket bland annat inkluderar satsningar på doktorandtjänster i ämnen utan forskarutbildning, medel för meritering till professor, kliniska lektorat, forskningssamverkan Sapmie, finansiering av SAR-forskare, medel till doktorander som inte kunnat genomföra forskning under pandemin och internationaliseringsmedel till doktorander.

Myndighetskapital Utbildning, Forskning (mnkr) utfall 2007-2022 löpande pris, prognos 2023-2026

- **Översyn av lokalbehov i samband med fortsatta arbetet med framtidens campus i syfte att minska lokalkostnaderna**
(Ansvariga Dekaner och förvaltningschef) – *Pågående*

Diskussioner och översyn av lokalbehov har påbörjats utifrån fortsatta arbetet med framtidens campus. Förvaltningens ledningsgrupp har inlett en undersökning bland förvaltningens medarbetare kring kontorsbehov. Undersökningen ska kartlägga möjligheten till delade kontor, bokningsbara kontor, eget kontor etc. Ett arbete pågår även för att se över hur närvaro i lokaler kan mätas systematiskt.

Ett initiativ är taget i Östersund (P-huset) för att se om det finns möjlighet att skapa bättre arbetsplatser/mötesytor som både ska fungera för de som kommer på tillfälligt besök och för de som är på plats mer permanent.

Institutionerna inom fakulteten för humanvetenskap arbetar aktivt för att möjliggöra bra arbetsplatser för alla. Under 2022 gjordes en större omflyttning i Östersund för att möjliggöra för institutionerna att sitta samlat. Översyn av lokalbehovet sker även utifrån arbetet med nya institutioner inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier.

- **Kommunikation med utbildningsdepartementet om vikten av ökade forskningsanslag** (Ansvariga Rektor och universitetsledning) – *Pågående*

Vid myndighetsdialogen 13 april fördes en dialog om forskningskvalitet och kring det faktum att forskningsanslag behövs förutom till

"nyfikenhetsforskning/grundforskning" också för forskningssamarbeten regionalt/nationellt/internationellt med näringsliv och offentlig sektor, forskningsanknytning till utbildningar samt för att kunna rekrytera lärare/forskare inte minst till universitetets professionsutbildningar.

Frågorna har även lyfts i det underlag Mittuniversitetet lämnat till regeringens forsknings- och innovationspolitik.

- **Dialog med politiker på kommunal-, regional- och riksdagsnivå samt näringslivsrepresentanter i syfte att öka förståelsen för vikten av ökade forskningsanslag** (Ansvariga Rektor och universitetsledning) – *Pågående*

Förståelsen och vikten av ökade forskningsanslag har lyfts i flera dialoger med politiker och tjänstemän i regionerna. Bland annat vid en träff med Västernorrlands riksdagsledamöter, Region Jämtland/Härjedalens regionpolitiker och högre tjänstemän, Sundsvallsregionens styrelse samt vid dialoger med ett antal kommunledningar i länen.

- **Informationsaktiviteter tillsammans med de övriga fem yngre universitetet.** (Ansvariga Rektor och universitetsledning) – *Pågående*

Diskussioner har förts mellan de numera sex yngre universiteten och en arbetsgrupp har bildats av lärosätenas kommunikationschefer. Arbetsgruppen kommer framför allt att stötta varandra i budskap och dela material.

3.5.2 Summering inför 2024

Arbete pågår inom samtliga beslutade aktiviteter. I budgetpropositionen noterades att nya forskningsmedel för budgetåret 2024 i huvudsak fördelades till ett fåtal universitet samt regeringens plan att fördela om utbildningsanslag mellan lärosäten med start från 2025. Därutöver har forskningsfinansieringsutredningen förordat att antalet statliga forskningsfinansiärer bör minskas vilket kan få effekter på Mittuniversitetets möjlighet att konkurrera om medlen. Det innebär dock inte någon förändring av riskvärdet i dagsläget.

3.6 Riskmateris

4 Allvarlig Konsekvensen är allvarlig och kan innebära att Miuns uppdrag inte kan utföras.	4	8	12	16
3 Kännbar Konsekvensen är kännbar och kan innebära att delar av Miuns uppdrag inte kan fullföljas.	3	6	9	12
2 Lindrig Konsekvensen är lindrig, men äventyrar sannolikt inte Miuns uppdrag.	2	4	6	8
1 Försumbar Konsekvensen är försumbar och har obetydlig påverkan på Miuns uppdrag.	1	2	3	4
	1 Osannolik Det finns inga tecken på att händelsen kommer att inträffa	2 Liten sannolikhet Det finns enstaka eller tvetydiga tecken på att händelsen kommer att inträffa	3 Påtaglig sannolikhet Det finns flera och tydliga tecken på att händelsen kommer att inträffa	4 Mycket stor sannolikhet Händelsen kommer att inträffa förr eller senare
	Sannolikhet			

Figur 1 Matris för riskvärde bestående av fyra nivåer av sannolikhet att händelsen ska inträffa och fyra nivåer av konsekvens om händelsen inträffar.